

Стомлені очікуванням

Юрій МИКОЛАЇВ

На спільне засідання Асоціації міст України та Мінрегіонбуду пресу не допустили. Тільки відомо, що за зачиненими дверима точилися гарячі дискусії майже з усіх питань порядку денного. Так, міські голови висловили стурбованість браком коштів на забезпечення самоврядних функцій: місцеві бюджети виконуються в середньому на 30–60 відсотків, а Мінфін звітує про їх перевиконання (в січні буцімто до 105,9 відсотка). Вирішили за підсумками першого кварталу 2011 року ініціювати звернення до керівництва країни щодо необхідності перегляду держбюджету.

Мери міст продемонстрували однаковість, наполягаючи на здійсненні широкомасштабної реформи місцевого самоврядування, унормуванні адміністративно-територіального устрою. З цією метою фахівці Асоціації міст України (АМУ) розробили концепцію майбутньої реформи, передавши її Кабінетові Міністрів на узгодження.

Під час засідання порушили проблему розмежування земель державної й комунальної власності, обговорили законопроект про муніципальну міліцію.

У кулуарах Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України кореспондентові «Вісн» вдалося записати кілька ексклюзивних інтерв'ю з очільниками міст, що відбулися на нараду до Києва.

Міський голова Борисполя, віце-президент АМУ з питань життєзабезпечення та розвитку середніх міст Анатолій ФЕДОРЧУК:

— У Бориспільській міській раді опозиції немає — до більшості ввійшло близько 90 відсотків депутатів. Усі вони працюють на громаду міста, об'єднавшись навколо мера. Вважаю, в міськраді не може бути опозиції до, так би мовити, місцевої каналізації чи благоустрою міста.

Цього року досить добре виконується бюджет: за січень перевиконання становило 45 відсотків. Щоправда, Бориспіль не є типовим містом для України, бо його бюджет наповнюється великою мірою за рахунок міжнародного аеропорту.

— Чи готові органи місцевого самоврядування в процесі майбутньої реформи взяти на себе не лише додаткові повноваження, а й повну відповідальність за стан справ у місті чи селі?

— Україна правильно зробила, що приєдналася до Європейської Хартії місцевого самоврядування. Тепер, поза сумнівом, має розпоча-

тися процес передачі повноважень органам місцевого самоврядування. Від цього надалі залежатиме й демократичний розвиток країни, й економічний. Справді, робити це треба розумно, бо, на жаль, не всі міські голови чітко усвідомлюють ступінь відповідальності перед громадою. Такі випадки, як відставка мера міста Вишневого на Київщині, кидають тінь на місцеве самоврядування, викликають недовіру. (Наприкінці лютого міська рада Вишневого двома третинами голосів за бездіяльність та невиконання функціональних обов'язків усунула з посади міського голови Миколу Ляшенка. — Ред.) Але не слід робити загальні висновки за поодинокими випадками.

Концепція розвитку місцевого самоврядування, що нині обговорюється, передбачає розширення повноважень самоврядування. Зокрема, фінансові відносини мають будуватися так, як записано в Конституції: знизу догори, а не навпаки.

— Як ставляться в громадах до ідеї запровадження муніципальної міліції?

— Особисто я це підтримую. Муніципальну міліцію має утримувати орган місцевого самоврядування, адже вона охоронятиме громадський порядок у населеному пункті. Її чисельність визначатиметься з огляду на кількість насе-

лення міста. Інколи на вулицях Борисполя бракує працівників міліції, адже часто їх залучають до заходів у міжнародному аеропорту. На мій погляд, муніципальна міліція відповідальніше ставитиметься до охорони правопорядку в місті, що сприятиме зростанню довіри до місцевої влади.

Міський голова Львова, віце-президент АМУ з питань міжнародних зв'язків Андрій САДОВИЙ:

— Коли володарі країн не знали, як бути, вони віддавали всю повноту влади місцевого самоврядуванню, й країни відроджувалися. Так з'явилося магдебурзьке право. Якщо не буде сильного самоврядування в Україні, не буде й сильної України. Тож не слід вигадувати ровера, треба брати гарні європейські приклади й утілювати їх. Майбутня концепція розвитку місцевого самоврядування має максимально розв'язати руки місцевій владі, аби та ефективно запрацювала. Нині міністерські чиновники дивляться на міста як на солом'яного бичка, від якого можна щось удерти. Але другого надійного партнера, окрім

Добірка Вісн
журналу

місцевого самоврядування, у держави немає.

Чи заважає брак самоврядних повноважень готуватися Львову до Євро-2012?

Звісно, адже чимало державних структур живуть в місцях своїм, окремим, життям. Так, «Архбудконтроль», не підпорядковуючись місцевим органам влади, насправді не працює, а лише продукує якісь папери. Чому їм не взятися б за ліквідацію самобудів в Україні? Інший приклад – санстанції. Цікаво, чому місцева влада не має прямого впливу на призначення санітарних лікарів у районах і містах? Чи взяти питання податків. Як правило, Державна податкова служба спрямовує всі свої зусилля на справляння державних податків, а місцеві – лишаться на периферії її інтересів. А нам болить кожна гривня. Наприклад, у Польщі місцеві податки й збори передано в адміністрування місцевій владі. На моє переконання, держава має залишити за собою тільки контрольні функції: прокуратуру, службу безпеки, кримінальну міліцію тощо. Тоді буде більше порядку й менше чиновників, мінімізується корупція.

Усі зобов'язання щодо фінансування об'єктів Євро-2012 держава виконує. За це я дякую особисто віце-прем'єрові Борису Колеснікову. Проте власних ресурсів Львову бракує, адже цього року держава вилучила з міського бюджету 65 мільйонів гривень – такого не траплялося в попередні роки. За таких обставин нам доведеться просити гроші в держави, скажімо, на ремонт доріг. Бюджет Львова обернувся на звичайнісіньку касу з видачі заробітної плати. Найскладніше освітянам, бо коштів, розрахованих за новою формулою, бракуватиме навіть на платню.

Чи поділяєте ви думку Президента України Віктора Януковича, висловлену під час відкритого спілкування з народом, що житлово-комунальні послуги в усіх регіонах мають надаватися за єдиними тарифами?

Так, цілком. Львів'яни не мусять почуватися ущемленими більше, ніж, наприклад, мешканці Черкас. Проте коли виникає якась ідея, треба одразу пропонувати й варіанти розв'язання проблеми. Подумаймо, як можна зрівняти тарифи на водопостачання. Якщо десь воду для потреб міста беруть із місцевої річки, то воду для Львова качають із віддалі 120 кілометрів. Звісно, при цьому витрачається надзвичайно багато електроенергії. Виходить, щоб вода у Львові коштувала стільки, як в інших містах України, держава мусить компенсувати різницю між собівартістю й тарифом.

Міський голова Чернівців, віце-президент АМУ з питань економічного розвитку міст Микола ФЕДУРУК:

В управлінській системі Чернівців виникла конфліктна ситуація: депутати міськради перебрали на себе частину повноважень, які відповідно до законів належать міському голові, зокрема щодо призначення керівників, формування виконкому міської ради. (М. Федорук скористався правом вето щодо рішення сесії про утворення виконавчого комітету. – Ред.) Якщо конфлікту не дати правової оцінки, то схожа ситуація може повторитися в інших містах України. Тож нещодавно в Чернівцях працювала спеціальна комісія Верховної Ради, згодом це питання винесуть на засідання Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування. Сподіваюся, проблему буде розв'язано відповідно до законів України.

Чи поменшало держслужбовців у Чернівцях?

Із 2005 року чисельність апарату міської ради залишається без змін. Нині вона оптиміальна. Проте, розуміючи реалії сьогодення, ми готуємо проект про скорочення працівників на 10 відсотків. Тут не варто керуватися самим лише механічним підходом. Близько 30 відсотків функцій, які виконуються в містах обласного значення, делеговані державою: соціальний захист, реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності, ведення реєстру виборців тощо. Наприклад, соціальним захистом населення в Чернівцях опікуються 150 осіб, а це близько третини всіх працівників, підпорядкованих міськраді.

Чи задовольнить нова стратегія розвитку місцевого самоврядування потреби громад?

Є багата декларацій щодо напрямів реформ, а практичних дій бракує. Президент України Віктор Янукович не раз заявляв, що місцеве самоврядування потребує реформування й розвитку. Нині ми зібralися, щоб обговорити ці питання, зокрема пропонуємо створити спільну робочу групу, яка виробила б остаточний варіант документа. Адже, окрім Асоціації міст України, є ще Українська асоціація місцевих та регіональних влад, Асоціація сільських та селищних рад. Європейський досвід засвідчує: стан держави залежить від якості місцевого самоврядування. Цього ніхто не заперечує й в Україні. Якщо втілити європейський принцип субсидіарності, мешканці населених пунктів

не звертатимуться до Президента чи Кабміну з приводу розв'язання місцевих побутових проблем.

(31 березня Чернівецька міська рада таємним голосуванням припинила повноваження міського голови Миколи Федорука. Посадовець, зі свого боку, заявив, що підтримує ініціативу громади про проведення місцевого референдуму щодо дострокового припинення повноважень Чернівецької міської ради. – Ред.)

Видання

Трьома мовами

українською, англійською та російською видається з 2011 року науково-практичний журнал «Право України». Про це під час прес-конференції в Києві повідомив головний редактор видання академії Національної академії правових наук України професор Олександр Святоцький. Незабаром презентації відбудуться в Брюсселі й Москві.

Проект інтелектуальної інтеграції української юридичної науки у світовий простір став можливий завдяки фінансовій підтримці Кабінету Міністрів, який на шляхетну справу скерував з державного бюджету 7 мільйонів гривень.

Серед засновників часопису «Право України» – Національна академія правових наук України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ, Конституційний, Верховний, Вищий господарський суди України, Мін'юст. Редакція залучила до співпраці низку провідних науковців зі США, Японії, Угорщини, Великої Британії, Чехії, Німеччини, Росії. Наукові розвідки іноземних учених друкуватимуть також в українському часопису.

Тепер тематика журналу визначатиметься переваж з огляду на інтереси західної науки, потенційних зарубіжних інвесторів. Так, актуальною темою першого іншомовного номера «Право України» стало праворозуміння як фундамент юридичної науки й практики, другого – міжнародний комерційний арбітраж (сучасні тенденції розвитку й проблеми).

Наразі наклад журналу «Право України» іноземними мовами становить по 500 примірників. Визначено, що англійська версія розповсюджуватиметься в 85 країнах, російська – в Росії, Білорусі, Казахстані, Молдові, Ізраїлі, США, Німеччині, Китаї, Канаді.

Ю. П.